

פנינים
הרב אברהם מרדכי וינשטוק
פורסם ב"המבשר תורני"

בשלמא סיפא לחומרא (עא, ב)

האם שייך שמלאכה שנכרי עושה בשבת תיחשב כנעשית בשליחות ישראל

רש"י (ד"ה בשלמא סיפא) מבאר שמה שהנכרי נחשב שלוחו של ישראל הרי זו חומרא מדרבנן, שכן כל מה ששלוחו של אדם כמותו, זהו דווקא בשולח ישראל ושליח ישראל. ומכל מקום מבואר בסוגייתנו, שלחומרא נחשב הגוי כשליחו של ישראל. לאור כלל זה התקשו האחרונים (הביא דבריהם הגרש"י זווין, "לאור ההלכה", שבת) מפני מה הוצרכו חכמים לאסור עשיית מלאכה על ידי הנכרי בשבת משום 'אמירה לנכרי שבות', ולא די בכלל שיש שליחות לנכרי לחומרא. וביארו, שבשבת לא שייך כלל הגדר של שליחות, מאחר שעיקר הציווי הוא על שביתת הגוף, ועל זה לא שייך לומר שלוחו של אדם כמותו, שכן גוף השליח לא נעשה כגופו של המשלח, שהרי המשלח נח ושובת. ולכך חידשו היסוד שלא יעשה הנכרי מלאכה עבור הישראל משום איסור חדש – 'אמירה לנכרי'.

הסבר אחר יש בישוב קושיא זו ב"שולחן ערוך הרב" (רמג, א), המבאר שהטעם שאמירה לנכרי שבות מפני שיש שליחות לנכרי לחומרא. ומבאר, שעצם הטעם שיש שליחות לנכרי לחומרא בכל ענין – וכבגמרא לפנינו, כדי שלא יהו האיסורים קלים בעיני העם ויבואו לעשותם בעצמם.